

TOOLS BIJ AANBEVELING

5 BENUT KENNIS EN EXPERTISE

De leidraad 'Werken aan onderwijsverbetering' ondersteunt scholen in het primair onderwijs om zich tot lerende organisatie te ontwikkelen. De leidraad is opgebouwd uit zes aanbevelingen.

In deze bijlage staan concrete tools uitgewerkt die horen bij de vijfde aanbeveling. Met de tools kun je als schoolleider, leerkracht of team kennis uit literatuur, maar ook expertise van binnen en buiten de school leren benutten. Ook staan in een van de tools dilemma's beschreven waar schoolleiders en leerkrachten tegenaan kunnen lopen en tips om daarmee om te gaan.

Tool 1 Toegang tot wetenschappelijke literatuur

Stappenplan van het NRO om wetenschappelijke literatuur te vinden, duiden en toepassen.
<https://www.nro.nl/toegang-tot-wetenschappelijke-literatuur>

Tool 2 Benutten van kennis en expertise

De leeromgeving 'Onderzoekscultuur. Evidence informed werken aan schoolontwikkeling' van het Platform Samen Onderzoeken biedt informatie en instrumenten voor het benutten van kennis en expertise.
<https://onderzoekscultuur-scholen.platformsamemonderzoeken.nl>

Tool 3 Van praktijkvraag naar onderzoeksvraag

De handreiking 'Van praktijkvraag naar onderzoeksvraag' van de Kennisrotonde biedt hulp bij het formuleren van een onderzoeksvraag voor praktijkgericht onderzoek op basis van een praktijkvraagstuk.
<https://www.kennisrotonde.nl/sites/kennisrotonde/files/media-files/Kennisrotonde-publicatie-Vraagarticulatie.pdf>

Tool 4 Onderzoeksmatig werken in netwerken en projecten

Platform Samen onderzoeken met diverse voorbeelden van netwerken en projecten waarin onderzoeksmatig wordt gewerkt, zoals de werkplaatsen onderwijsonderzoek:
<https://www.platformsamemonderzoeken.nl/>

Tool 5 Toegang tot wetenschappelijke publicaties

De database EBSCO Education Source geeft toegang tot wetenschappelijke publicaties. Via <https://www.voordeleraar.nl/> kunnen leerkrachten gratis toegang krijgen tot deze database.

Tool 6 Toegang tot praktijkgerichte publicaties

Didactief vertaalt onderwijsonderzoek voor de praktijk. Dit vaktijdschrift is online te bereiken via <https://didactiefonline.nl>

Tool 7 Onderwijs met kennis: literatuur zoeken, selecteren en lezen

De tool 'Onderwijs met Kennis' van Fontys Hogescholen en het NRO is ontwikkeld voor leerkrachten. De tool helpt hen om gericht literatuur te zoeken, selecteren en te lezen. Ook helpt het hen om deze literatuur toe te passen in de eigen situatie.
<https://www.onderwijsmetkennis.nl>

AANBEVELING 5 BENUT KENNIS EN EXPERTISE

Tool 8 Dilemma's

Tijdens het stimuleren om literatuur te gebruiken kun je als schoolleider, maar ook als leerkracht tegen verschillende dilemma's aanlopen. In onderstaande tabel staan in de linkerkolom een aantal veel voorkomende dilemma's die schoolleiders en leerkrachten ervaren. In de rechterkolom staan tips om met de dilemma's om te gaan.

Dilemma	Tips voor schoolleiders en leerkrachten
<p>Leerkrachten zijn niet gewend kennis te gebruiken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseer een lees-/luisterclubje, waarin leerkrachten steeds een artikel of podcast bespreken. • Stuur een interessant artikel mee als voorbereiding voor een teamvergadering. • Geef het goede voorbeeld door zelf veel naar literatuur te verwijzen. • Stuur regelmatig leuke artikelen of websites door naar leden van een PLG of van een leerteam. • Neem een abonnement op enkele tijdschriften en zorg ervoor dat in de lerarenkamer altijd tijdschriften liggen. • Nodig experts uit om een korte (online) lezing te geven en bespreek de lezing daarna. • Vraag leerkrachten eigen voorbeelden te bedenken bij de literatuur die ze hebben gelezen. • Zorg dat leerkrachten niet alleen literatuur gebruiken die bevestigt wat ze zelf al dachten, maar stimuleer hen ook om te zoeken naar andere perspectieven of kritische tegengeluiden. • Maak gebruik van de expertise van studenten en hun docenten.
<p>Leerkrachten ervaren geen tijd om te lezen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reserveer het eerste kwartier van een teamvergadering (inloop) voor het lezen van literatuur. • Stel als PLG een vraag aan de Kennisrotonde en ontvang een literatuurverslag passend bij jullie vraag. • Hang knipsels of korte artikelen op in de lerarenkamer of aan het prikbord. • Geef de leerkrachten in een PLG samenvattingen van verschillende artikelen (met links naar het hele artikel). Hierdoor krijgen ze snel een overzicht. • Stimuleer leerkrachten om podcasts te beluisteren, bijvoorbeeld als ze onderweg zijn.